

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА ПРЕКО НЕДЕЉЕ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВЧИЊА МЕСЕЧНО. —
ЗА ОГЛАСЕ НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 И 30 НОВ. ЗА ЖИГ ОВАКИ ПУТ.

КРАЉЕВА СЕЈА.

(Наставак.)

ТРЕЋИ ДЕО.

I. ПОЈАВА.

(Дворски врт. Душан иде брзо преко позорнице, на један пут стане.)

Душан.

Хај, Душане, шта је? Куд си наумио?
Бегаш к'o гарави вепар испред ајке.
Ко те гони, ко? Та не гони те нико!
Па и да те гони, која вајда, отуд
Умакнути не ћеш.

(Баци се на један зелени банак.)

Сужни кривац што ћеш?

Каштига те чека. Каштига! А што си
Сагрешио јадан, да те отац кара?
Чуда великога! Пролио си крвцу
Харамјеску за то, да не лоче више
Крв поштена света. Где је овде разлог
Да те отац кара? Где је? Нека кара!
Ја не марим! —

Стеван (који се међутим приближио.)

Да би краљевићу драги
И ја тако могао рећи: ја не марим!

Душан.

Реци! Ко ти смета?

Стеван.

Неко предвиђење,
Чудно, Бог и душа, да Господин не ће
С тобом довршити, већ по што је теби
Очитао буквице, да ће мени, верном
Пратиоцу твоме, модру успомену
Дреновачом сухом пришити на леђа.

Душан.

Ја то не дам!

Стеван.

Збиља? Ти ћеш у тамницу
А мени ће милост мога светлог краља
Испод ведра неба земљи да обори.

Душан.

Не ће кад му кажем, да ме твоја мишца
Здравог и читавог натраг повратила.

Стеван.

Па баш с тога велим, да не би се од сад
На ту верну мишцу превећ ослањао
Хоће брижљив отац мало да је скрати.
Еј, мој краљевићу, узао час пођосмо
Да ловимо дивљач по дубрави густој!
У мал' што двонога зверад не улови
Нас, питому дивљач из краљева двора.
Онде умакосмо; но глед чуда овде;
СТИШКОШЕ СЕ ЛОВЦИ ГОСПОДИНА КРАЉА
ЗА НАМА КУКАВНИМ: САДА ЋЕ НАС ОБА
УЛОВИТИ —

Душан.

Ти као да се бојиш?

Стеван.

Што ћу?
Кад нас разбојници салетеше, нисам
Им'о страха; нешто беше узаврела
Моја крвца, кад им твоја топузина
Гаравога вођа у сред чела згоди.

Душан.

Ха, ха! Изгони му мозак на врх главе.

Стеван.

Пре ће му душица угледати раја.
А да не би самац путовао, ја сам
Два му верна друга за њим опремио.

Душан.

Ти си јунак, Стево!

Стеван.

Од невоље, — јесам!

Душан.

Кад се сетим само, како првог свали
Па ободе риђу за другим што бежи. —

Чудне ајке видех ах, помози Боже!
Достиже га риђа, домаћи га Ђорда — (смеје се)
Ха, ха, утече му са рамена глава!

Стеван.

Нека, бар га не ће више заболети
Као ево мене данас, кад се сетим
Шта нас младе чека.

Душан.

Не бој се, јуначе!

Гора судба није него она јучер,
Где нам се заљула обојици глава.

Стеван.

Онде ми претила наоштрена Ђорда,
Па се нисам бој'о, ал' ми данас прети
Срамна дреновача, па се чисто страшим, —
Не баш од ње, — веруј — али од срамоте,
Па онда —

Душан.

Па онда?

Стеван.

Та знаш — чуће — чуће
Она моја цура! Чуће Белка — куку! (Јадикује).

Душан (збуњено).

А Марица, где је? Видели је гдегод?

Стеван.

Од како измилих јутрос из постеље,
Ја не видим од страха никог живог, само
Краљеве стражаре, што нас јадне гоне. —
Ено видиш једног, где се нама ближи,
Са чела му читам црне гласе. Ајде
Сад да измичемо, тако до обеда:
По обеду људи нису одвећ јетки,
Ваљда ће Господин довршити пловком
Каштигу.

Душан.

Нек дође; ја бегати не ћу!

А ти ако хоћеш, бежи!

Стеван.

А Бога ми

Онда и ја не ћу!

Душан.

Ти си поштен.

Стеван.

Само

Пази што ти рекох, па ме брани својски
Пред својим бабајком, ако желиш да те
И од селе својски пропратим куд хоћеш.

Душан.

Не бој се!

Стеван.

Та само, да недеља ова
Није трапава, ја ни писнуо не би.

Ево га! (Крије се Душану за леђа). Стеване, сад
ћеш да натрапаш!

Душан (за себе.)

Ено и Марице, где се вртом шеће!

Ко да мене тражи; — што ћу, ја је морам
Најпре испитати — —

(Стражар улази.)

Душан.

Кога тражиш?

Стражар.

Тебе

Краљевићу!

Стеван (за леђи.)

Ево болача!

Душан.

А шта ћеш?

Стражар.

Да те зовем краљу.

Стеван (све тако.)

И мене?

Стражар.

И тебе!

Стеван (полујасно.)

Ја ти рекох, Стево, трапава недеља.

Душан.

Кажи господину, до мало ћу доћи.

Глава ме је мало заболела. Хоћу

Да олакшам бољу свежим зраком.

Стражар.

Ништа!

Краљ господин рече да овога овде (показује

Пре доведем. Дођи за њим, а ти хајде!

Стеван.

Ја? (Душану полујасно.) На ово нисмо ни ми-

слили. (На глас) Ја бих

Бог и душа вол'о после њега ићи.

Душан.

Иди!

Стеван.

И мене је заболела глава

Али јако — —

Душан.

Иди!

Стеван.

Што ћу, кад баш хоћеш?!

(Полујасно). Ето видиш, Стево, трапаве недеље.

Трапај саде! (Стражару јасно и јетко). Трапај и
ти ја ћу с тобом.

(Одлазе обојица.)

(Наставиће се.)

Л И С Т Њ И

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Други концерат гђе Јованке Стојковићеве.)

Патриотском осећању наше слављене уметнице имамо да захвалимо, што смо имали ту радост да чујемо по други пут дивну свирку њезину 27 априла. Приход другог концерта беше дар српкиње уметнице позоришту народа њезина, а свирка тога концерта дар новосадској публици, која је усрдно дочекала а с одушевљењем испратила своју вредну уметницу. Изврстан музикалан дар, необична хитрина и поузданост у свирци, дивотан, пун живота израз и изванредно памћење младе девојке, која је тога вечера свирала на памет највеће музикалне пијесе, очараше листом њезине слушаоце и стеклоше јој на крају тако бурно и одушевљено признање каквога још уметник у нашој публици није пожео.

Корцертскиња је свирала тога вечера „драматичку фантазију о Лучији“, што ју је компоновао Лист, једно дело пуно каприса и техничке тешкоће, како само Лист може да напише, дело које захтева потпуну самосталност леве руке и необичну брзину десне. Њојзи је следовала бетовнова Waldstein — соната (C-dur, op. 53), која се са своје лепоте може уврстити међу прве умотворине славнога компонисте. Обе пијесе изведене су тако, да би могле служити на част првом уметнику. Особито чисто и лепо беше изражена тема у ронду исте сонате, нарочито на крају где је пропраћа трилер. Бољи израз може само зависити од инструмента, прети не могу већ савршенија израза дати. Небројно пута изазвала је публика уметницу после ове пијесе.

За тим је наша позоришна дружина представљала шаљиву игру „Љубав није шала“ у доста узнемиреној кући за то, што се беше разчуло да је пожар у вароши. Али публика не хтеде прекидати свога уживања, него остаде мирно седећи до краја. И за цело није се кајала што је остала, а уметница видећи у томе изванредну наклоност публике к њезиној свирци, коју не могаше скренути ни магновена опасност, одсвирала је други део концерта с пуним одушевљењем. Најпре је свирала једну арију с фантазијама из моцартовог Дон Хуана; за тим из шуманове „Крајзлеријане“ 1. 5. и 8. број, а на крају „српске народне песме“ од Корнела Станковића. Дивна баритонарија, што је пева Дон Хуан таштој Марцелини, изражена је на гласовиру с толиким жаром, колико га само гласовир може дати, и ту имадосмо као у шубертовим песмама прилике да познамо вредност израза младе уметнице као што смо у сонати познали потпуну самосталност претију и основну студију педала. — Шуманова

је музика вавек узбуркано море гласова, као што беше и душа ђенијалног компонисте. Мало има уметника, који негују његову музику јавно, ваљда зато што знају да то није лака задаћа, и ми се поносимо, што је међу њима Јованка Стојковићева. Корнелове су песме оживиле под прстима српкиње уметнице, тако, да би и самога компонисту могле очарати, као што су нас очарале. Још не чусмо наше песме тако изражене, и сад тек појимамо дивну лепоту њихову.

Иза оваког програма и оваке свирке, разуме се да је аплауз на свршетку био огромен. Овога пута нисмо ни смислили бројати, колико је пута уметница изазвана, јер тога беше и сувише. Кад се покупило силно цвеће што је из публике летело око уметнице, предадоше јој Јов. Бошковић и А. Јовановић лавров венац скован од сребра и искићен народним тракама, и том приликом поздравио је први сестру српкињу у име њезине браће, српске омладине, „која тежи за сваковрсним напретком.“ Полазећи из позоришта испратила је наша омладина своју уметницу буктињама и лампоницама сведо њезина стана и опростила се с њоме песмом и свирком.

Да богме да је горко растајати се с таквом српкињом, која очаравала своју браћу и неодољивом силом своје уметности и чедним девојаштвом својим, али — уметник припада целој свету. Она иде да одужије свој дуг човечанству, које ће је без сумње свуда усрдно примити, тим усрдније што су јој браћа да дому искреним признањем својим оснажила млада уметнички крила за велики полет, који је чека. А нама остаде трајна успомена на сретне тренутке што их проживесмо обасути дивотном свирком наше миле сестре уметнице, и утехе, што нам је ули у срце наш песник Лаза Костић: да ће нас за време расанка нашега слава потсећати на милу нам сестру у даљини — Јованку Стојковићеву.

Песма, којом је гђца Јованка Стојковићева у другом концерту поздрављена, гласи овако:

Ти ћеш поћи;
Прими ће те сва туђина пуста,
Странски ће им зборит' твоја уста,
Али твоји прсти
Збориће им српски.
Ти ћеш поћи;
Ал' из нашег санка
Никад, Јанка!
Па кад опет буде чула ружа
Ћурђевскога *) прижељак славуја,
Помислиће наша жељна душа,
Да је какав звучак твојих струја,
Те самохран жељано спомиње
Живо јато срећниј' својих друга,
Што их храни зраковита рука
И његове и њихне богиње.
Ти ћеш поћи;
Прими ће те сва туђина пуста,
Странски ће им зборит' твоја уста.
Али твоји прсти
Збориће им српски.

*) Први је концерат био на Ћурђев дан.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ПРЕТПОСЛЕДЊА ПРЕДСТАВА.

ИЗВАН

ПРЕДСТАВА 60.

ПРЕТПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У ПОНЕДЕОНИК 1 МАЈА 1872

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ

У КОРИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ ПОЗОРИШНЕ ДРУЖИНЕ

ПРВИ ПУТ:

КУЋНА КАПИЦА ДОКТОРА ФАУСТА.

ЛАКРДИЈА С ПЕВАЊЕМ У 3 ЧИНА, ОД ФРИДРИХА ХОНА, ПРЕВЕО А. МАНДРОВИЋ, МУЗИКА ОД Д. ЈЕНКА.

О С О Б Е:

Барон Језерић, пуков- ник ван службе . . .	Зорић.	Јаков, слуга у ерчми . . .	Степић.
Флора, кћи му . . .	К. Савићева.	Валтруда, слушкиња у ерчми . . .	Л. Хаџићева.
Витез Пауновић, племић . . .	Недељковић.	Црни Вук, арамбаши . . .	Лукић.
Фриганац, адвокат . . .	Лесковић.	Петљарић { хајдуци . . .	Соколовић.
Анрија Орловић, сиромаша капар . . .	Племенчић.	Рашицки { хајдуци . . .	Пешић.
Варнава Штипавац, судица у Језеровцу . . .	Соколовић.	Богумил, пуковников кобушар . . .	* * *
Шупљиковић, надзорник у дворцу . . .	Рашић.	Вацлав, поштански слуга . . .	* * *
Штанцка, кћи му . . .	Л. Маринковићева.	Клинич . . .	* * *
Келерабић, сеоски судица . . .	Лесковић.	Дрвић . . .	* * *
Цветанић, вртар . . .	Пешић.	Клафрићка . . .	М. Савићева.
Исидор, синовац му, писар . . .	Лукић.	Аждајићка . . .	Ј. Поповићева.
Језерански, учитељ . . .	* * *	Судски слуга . . .	Вунић.
Јарчевић, крчмар у шуми . . .	Суботић.	Јован { сељаци . . .	Хаџић.
		Крсто { сељаци . . .	Живковић.
		Драгонски официр . . .	* * *
		Сељанка . . .	Љ. Зорићева.
		Слика . . .	Живковић.

Господа и госпође, хајдуци, драгони, сељани, сељанке, свирачи, судске слуге, деца.

Г. Ј. ПЛЕМЕНЧИЋ, ЧЛАН НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ КАО ГОСТ.

У уторак 2 маја пре поласка позоришне дружине на пут ПОСЛЕДЊА ПРЕДСТАВА и то ПРВИ ПУТ: „ГРОФ ЕСЕКС.“ Трагедија у 5 чинова, написао Хајнрих Лаубе, превео Д. Јосефић. — Г. А. Мандровић, редитељ народног позоришта у Београду као гост.

Примају се и добровољни прилози с особитом захвалношћу.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.